

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-02-04
Besvaras senast
2022-02-25

Till statsrådet Johan Danielsson (S)

2021/22:326 Dödsolyckor i arbetslivet

Enligt tidningen Arbetet, som sammanställt statistik över antalet arbetsolyckor med dödlig utgång, dog 44 människor på jobbet under 2021. Det är en kraftig ökning jämfört med 2020 då 27 personer miste livet i arbetet. Förra årets antal dödsolyckor i arbetet är därmed i nivå med hur det såg ut före pandemin. Enligt Arbetet pågår ännu förundersökningar om arbetsmiljöbrott för 13 av de dödsolyckor som inträffade förra året. I ytterligare 22 fall har sådana utredningar gjorts men lagts ned av åklagare utan att någon åtalats (Arbetet den 21 januari 2022).

Lastbilar, truckar och sådana mobila maskiner som hjullastare var inblandade i närmare hälften av arbetslivets dödsolyckor 2021. Den här typen av olyckor tenderar att upprepa sig år efter år. Ett exempel är så kallade lossningsolyckor som inträffar när gods ska lastas av från lastbilar. Under förra året skedde 5 av 44 dödsfall i jobbet vid sådant arbete. Det är ofta chauffören som ska leverera och lossa last som omkommer. En bidragande orsak är att chauffören befinner sig på en arbetsplats som hen inte råder över. Chauffören kan därmed inte göra korrekta riskbedömningar. Ensamarbete lyfts fram som en gemensam nämnare för många dödsolyckor. Det faktum att ingen bevittnat olyckan gör det dessutom svårt att utreda ansvarsfrågan. Därmed kan ingen ställas till svars (Arbetet den 21 januari 2022).

Vänsterpartiet ser mycket allvarligt på de många arbetsolyckor med dödlig utgång som sker varje år på svensk arbetsmarknad och på den kraftiga ökning av antalet dödsolyckor som skett under 2021. Det kan aldrig accepteras att människor dör på jobbet. Varje dödsfall är en tragedi och ett misslyckande för arbetsgivaren och samhället.

Vänsterpartiet ser även allvarligt på bristerna i det rättsliga efterspelet till de dödsolyckor som sker. Enligt en granskning som tidningen Dagens Arbete gjort tar det i genomsnitt 1 000 dagar innan åtal väcks. Därefter kan det dröja ytterligare ett år innan domen faller. Enbart 15 procent av dödsolyckorna leder till åtal (Dagens Arbete den 9 december 2020). För att motverka dödsolyckorna, förbättra rättsväsendets arbete med arbetsmiljöbrott och stärka ansvarsutkrävandet krävs kraftfulla åtgärder.

Vänsterpartiet har bland annat föreslagit att det bör tillsättas en statlig kriskommission som tar ett helhetsgrepp om dödsolyckor i arbetslivet och

föreslår konkreta åtgärder för att vända utvecklingen, att straffen för arbetsmiljöbrott bör skärpas och att rättsväsendets arbete med arbetsmiljöbrott bör stärkas (motion 2021/22:468). Vi har även föreslagit att regeringen bör ta initiativ till att inleda ett forsknings- och utvecklingsarbete i syfte att ta fram en samlad strategi för att fasa ut allt farligt och riskfyllt ensamarbete (motion 2020/21:3787).

Regeringen har vidtagit en rad åtgärder för att motverka dödsolyckor i arbetslivet. Arbetsmiljöverket har fått utökade resurser och flera riktade uppdrag, en ny arbetsmiljöstrategi för 2021–2025 har tagits fram, och de statsråd som har ansvar för frågor kopplade till de mest olycksdrabbade branscherna bedriver ett gemensamt arbete i syfte att bryta den negativa trenden med antalet dödsolyckor i arbetet. Vänsterpartiet välkomnar regeringens åtgärder men konstaterar, i likhet med flera fackförbund, att det behövs ytterligare åtgärder för att vända den negativa utvecklingen.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Johan Danielsson:

1. Vilka åtgärder, utöver de redan vidtagna, avser statsrådet att vidta för att motverka dödsolyckor i arbetslivet?
2. Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta för att skärpa straffen för arbetsmiljöbrott?
3. Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta för att stärka rättsväsendets arbete med arbetsmiljöbrott?
4. Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta för att fasa ut allt farligt och riskfyllt ensamarbete i syfte att förebygga dödsolyckor i arbetslivet?

.....

Cicie Weidby (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck